SAK 13b/2026

REGULERING AV FISKET ETTER TORSK I NAFO-OMRÅDET I 2027

1 SAMMENDRAG

Reguleringen av fisket etter torsk i internasjonalt farvann i det nordvestlige Atlanterhavet fastsettes av den regionale fiskeriforvaltningsorganisasjonen NAFO (Northwest Atlantic Fisheries Organization). Den viktigste bestanden for Norge innenfor NAFOs reguleringsområde er torsk i underområde 3M, der Norge har en kvoteandel på 9,25 %. Direktefisket etter torsk i 3M ble åpnet igjen i 2010 etter ti år med fiskeforbud (moratorium). Siden gjenåpningen har kontraktspartene fastsatt en totalkvote (TAC) på bestanden hvert år.

For 2027 er totalkvoten på torsk i 3M fastsatt til 12 452 tonn. Dette er en reduksjon på 2 908 tonn, tilsvarende 18,9 %, sammenlignet med 2026. Med en kvoteandel på 9,25 % utgjør den norske kvoten 1151,8 tonn i 2027. Norge har inngått et kvotebytte med Canada og får 62,8 tonn torsk i 3M mot tilsvarende kvantum i 3L. Den endelige norske kvoten i 3M blir dermed 1 214,6 tonn torsk.

Etter 32 år med moratorium ble det i 2024 besluttet å gjenåpne fisket etter torsk i NAFOs underområde 3L. I motsetning til kvoteåret i 3M, der kvoteåret følger kalenderåret, går kvoteåret i 3L fra 1. juli til 30. juni det påfølgende kalenderår. For kvoteåret 2026-2027 er totalkvoten satt til 62 105,19 tonn. Dette innebærer en økning på 22 105,19 tonn eller 55,3 %, sammenlignet med kvoteåret 2025-2026. Norges kvoteandel er 0,101 %, noe som gir en norsk kvote på 62,84 tonn.

Fiskeridirektøren foreslår å videreføre gjeldende regulering, der adgangen til å fiske torsk i hvert av NAFOs underområder 3M og 3L veksler mellom trålere og linefartøy fra kvoteår til kvoteår. Dette innebærer at trålere gis adgang til å delta i fisket i 3M i 2027 og konvensjonelle havfiskefartøy i 3L i kvoteåret 2027–2028.

Fiskeridirektøren foreslår også et midlertidig unntak fra ilandføringsplikten for bifangst av uer ved trålfiske etter torsk i NAFO-underområde 3M i 2027. Bakgrunnen er at uforutsigbar bifangst av uer kan føre til overskridelse av NAFOs bifangstgrenser og regelverksbrudd, selv når skipper utviser aktsomhet.

2 FISKET I 2026

2.1 TORSK I 3M

På årsmøtet i NAFO i september 2025 ble totalkvoten for torsk i underområde 3M for 2026 fastsatt til 15 360 tonn. Norges andel utgjorde 9,25 % av TAC, tilsvarende 1420,8 tonn. Dette var en økning på 254,1 tonn (21,8 %) sammenlignet med 2025. Norge foretok ingen kvotebytter, og den norske totalkvoten for 2026 var dermed 1420,8 tonn.

Fisket etter torsk i NAFO-underområde 3M var tidligere regulert som et «olympisk fiske». Som følge av økt interesse for fisket foreslo Norges Fiskarlag i 2016 å innføre en rulleringsordning basert på loddtrekning. Forslaget ble tatt til følge, og ordningen er videreført i påfølgende år. I 2026 fikk fire konvensjonelle havfiskefartøy adgang til å delta i torskefisket i området.

Per 13. oktober er det fisket 1 425 tonn torsk i månedene mai, juni, juli og august.

Tabell 1: Fangst og deltakelse i fisket etter torsk i 3M i årene 2012-2026

År	Kvote (tonn)	Fangst (tonn)	Antall fartøy
2012	859	826	1
2013	1 305	1 320	1
2014	1 343	1 348	2
2015	1 276	1 281	4
2016	1 289	1 318	3
2017	1 289	1 240	2
2018	1 031	1 043	3
2019	1 619	1 643	2
2020	789	786	2
2021	139	138	1
2022	557	561	2
2023	849	851	1
2024	1 083	1 119	3
2025	1 167	1 168	2
2026	1 421	1 425	4

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet per 13. oktober 2026

2.2 TORSK I 3L

Fisket etter torsk i NAFO-underområde 3L ble gjenåpnet i 2024 etter 32 år med moratorium. I forbindelse med gjenåpningen ble det etablert en ny kvotefordeling, der Norge ble tildelt en andel på 0,101 % av TAC.

Kvoteåret løper fra 1. juli til 30. juni det påfølgende kalenderår. TAC fastsettes årlig i juni, basert på den fangstbegrensning («catch limit») som Canada fastsetter for egne fiskere som kyststat.

2.2.1 Sesongen 2025-2026

For kvoteåret 2025-2026 ble TAC for torsk i NAFO-underområde 3L fastsatt til 40 000 tonn. Dette var en økning på 21 053 tonn, eller 111,1 %, sammenlignet med kvoteåret 2024-2025, da TAC var 18 947 tonn. Med en norsk kvoteandel på 0,101 % utgjorde den norske kvoten 40,40 tonn. Det ble ikke foretatt kvotebytter, og den norske totalkvoten for sesongen var dermed 40,40 tonn.

Sesongen 2025–2026 var første år i en prøveordning der trålere og linefartøy gis adgang til å delta i fisket annethvert år. Ordningen skal prøves ut over fire sesonger. I sesonger der torsketrålere deltar, følges rulleringslisten som er etablert for fisket etter torsk i NAFO-underområde 3M. I sesonger der konvensjonelle havfiskefartøy deltar, er det ønskelig at kvoten også skal kunne utnyttes om høsten, og deltakelsen avgjøres ved loddtrekning. I 2025–2026 deltok ett linefartøy i fisket etter torsk i NAFO-underområde 3L.

2.2.2 Sesongen 2026-2027

For kvoteåret 2026–2027 er TAC for torsk i NAFO-underområde 3L fastsatt til 62 105,19 tonn. Dette er en økning på 22 105,19 tonn, eller 55,3 %, sammenlignet med kvoteåret 2025–2026. Med en norsk kvoteandel på 0,101 % utgjør den norske kvoten inneværende sesong 62,84 tonn.

Ettersom linefartøy deltok i fisket sesongen 2025-2026, har trål adgang til å delta i fisket inneværende sesong.

Norge har inngått et kvotebytte med Canada der den norske kvoten på 62,8 tonn torsk i 3L byttes mot et tilsvarende kvantum torsk i 3M. Norske fartøy vil dermed ikke ha tilgjengelig torskekvote i underområde 3L i sesongen 2026-2027.

Per 13. oktober er det ikke landet torsk for kvoteåret 2026-2027.

Tabell 2: Fangst og deltakelse i fisket etter torsk i 3L i kvoteårene 2024/2025-2026/2027

Kvoteår	Kvote (tonn)	Fangst (tonn)	Antall fartøy
2024-2025	19,14	20,74	1
2025-2026	40,40	43,65	1
2026-2027	62,84*		

Kilde: Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet per 13. oktober 2026
* Kvoten er byttet mot 62,8 tonn torsk i 3M

3 REGULERING AV FISKET I 3M I 2027 og 3L I 2027-2028

3.1 TORSK I 3M

På årsmøtet i NAFO i september 2026 ble totalkvoten for torsk i NAFO-underområde 3M for 2027 fastsatt til 12 452 tonn. Dette er en reduksjon på 2 908 tonn, tilsvarende 18,9 %, sammenlignet med kvoten for 2026. Med en norsk kvoteandel på 9,25 % av TAC utgjør den norske kvoten 1 151,8 tonn torsk. Norge har inngått et kvotebytte med Canada og får 62,8 tonn torsk i 3M mot tilsvarende kvantum i 3L. Den endelige norske kvoten i 3M i 2027 blir dermed 1 214,6 tonn torsk.

På grunn av bestandssituasjonen ble det besluttet å videreføre forbudet mot å fiske torsk i 3M i perioden 1. januar - 31. mars. Fiske kan dermed tidligst starte 1. april 2027. NAFO viderefører også kravet om bruk av sorteringsrist med minste tillatte spileavstand på 55 millimeter i fisket etter torsk i 3M.

Tidligere krav til landing og kontroll ble også videreført. Kravene gjelder for fartøy som har mer enn 1 250 kg torsk fra 3M om bord, og innebærer at fangsten bare kan landes i særskilt utpekte havner. Listen over utpekte havner kan oppdateres dersom det er behov for å inkludere nye havner. Fartøy som ønsker å benytte en havn som ikke allerede står på listen, må kontakte Fiskeridirektoratet minst 15 dager før havnen skal benyttes. Det må påregnes minst 15 dager fra anmodningen fremsettes til listen kan oppdateres. For at en norsk havn skal kunne utpekes, må Fiskeridirektoratets inspektører ha enkel tilgang til havnen og kunne gjennomføre kontroll av landingene der.

Det ble også besluttet å videreføre kravet om at fartøy som har mer enn 1 250 kg torsk fra 3M om bord, skal informere om estimert ankomsttid til havn samt mengde torsk fra 3M og eventuelt andre områder om bord senest 48 timer før estimert ankomsttid. I tillegg skal samtlige landinger fra slike fartøy kontrolleres. Når TAC er under 6 000 tonn, skal minst 50 % av landingene kontrolleres. Når TAC er mellom 6 000 og 12 000 skal minst 25 % av landingene kontrolleres. Kontraktspartene står fritt til å kontrollere en større andel av landingene. For TAC på 12 000 tonn eller høyere er det ikke fastsatt en særskilt minimumsandel for kontroll av landinger. Kontrollomfanget vil i slike tilfeller bli vurdert av Fiskeridirektoratet.

Etter vanlig praksis vil Fiskeridirektoratet rådføre seg nærmere med næringen om deltakelse i fisket før sesongstart.

Fiskeridirektøren viser til ordningen der trålere og konvensjonelle havfiskefartøy veksler på å delta i fisket etter torsk i 3M annethvert år. Fiskeridirektøren foreslår på denne bakgrunn at fartøy med torsketråltillatelse gis adgang til å delta i fisket i 2027.

Fiskeridirektøren foreslår at fartøy som ønsker å delta i fisket etter torsk i NAFO-området 3M i 2027, må sende skriftlig påmelding til Fiskeridirektoratet.

3.2 TORSK I 3L

Totalkvoten for kvoteåret 2027-2028 fastsettes i juni 2027 og baseres på den «catch limit» som Canada setter for egne fiskere som kyststat.

På årsmøtet høsten 2026 ble det besluttet å videreføre forbudet mot fisket etter torsk i perioden 15. april til 30. juni. Fisket kan dermed gjennomføres fra 1. juli 2027 til og med 14. april 2028.

Ved fiske med sorteringsrist er minste tillatte maskestørrelse 130 mm og minste tillatte spileavstand i sorteringsristen er 55 mm. Dersom det ikke benyttes sorteringsrist, er minste tillate maskestørrelse 155 mm.

Når det gjelder deltakerregulering, vises det til punkt 2.2.1 ovenfor. Når eventuelle kvotebytter er avklart og den norske totalkvoten er fastsatt, vil Fiskeridirektoratet rådføre seg med næringen om deltakelsen i fisket i perioden fra og med 1. juli 2027 til og med 14. april 2028.

Fiskeridirektøren viser til ordningen der fartøy med torsketråltillatelse og konvensjonelle havfiskefartøy veksler på å delta i fisket etter torsk i NAFO-underområde 3L annethvert år. På denne bakgrunn foreslår Fiskeridirektøren at konvensjonelle havfiskefartøy gis adgang til å delta i fisket i kvoteåret 2027–2028. Antall deltakende fartøy vil bli fastsatt når eventuelle kvotebytter er avklart.

Fiskeridirektøren foreslår at fartøy som ønsker å delta i fisket etter torsk i NAFO-området 3L i 2027-2028, må sende skriftlig påmelding til Fiskeridirektoratet.

3.3 UNNTAK FRA ILANDFØRINGSPLIKT

Ved fiske etter torsk i NAFO underområde 3M med tråll er det stor risiko for bifangst av uer, selv når skipper utviser aktsomhet. For kontraktsparter med en nasjonal ilandføringsplikt, er denne uforutsigbarheten med hensyn til bifangst av uer utfordrende med hensyn til å overholde NAFOs gjeldende bifangstregelverk.

NAFOs bifangstregler følger av artikkel 6 i Conservation and Enforcement Measures (CEM). Regelverket fastsetter både grenser for bifangst av ulike arter per hal eller line og grenser for bifangst om bord.

Overskridelse av bifangstgrensen per hal eller line utgjør ikke i seg selv et brudd på regelverket, men utløser prosedyrer som blant annet innebærer at fartøyet må flytte en viss distanse, jf. CEM artikkel 6.6(b). For fiske etter torsk i 3M er det fastsatt særskilte, lempeligere prosedyrer som følge av den særlige risikoen for bifangst av uer, jf. artikkel 6.10(b)

Det er dermed først og fremst grensene for bifangst om bord som skaper utfordringer for norske fartøy. Overskridelse av disse grensene utgjør et brudd på NAFO-regelverket, uavhengig av om fartøyet har

observatør om bord.

Blant kontraktsparter uten nasjonal ilandføringsplikt er det praksis for å kaste ut fangst som overstiger bifangstgrensene om bord, for å unngå at grensene overskrides og at NAFO-regelverket brytes.

Dagens bifangstgrenser i NAFO-området, kombinert med norsk ilandføringsplikt og en viss uforutsigbarhet knyttet til bifangst av uer, innebærer dermed at norske fartøy kan havne i en situasjon der bifangstgrensene overskrides, og NAFO-regelverket brytes, selv når skipper utviser aktsomhet.

I 2025, da trålere sist hadde adgang til å delta i fisket etter torsk i underområde 3M, oppsto det to tilfeller der bifangst av uer medførte at grensene for bifangst om bord ble overskredet, og NAFO-regelverket dermed ble brutt.

Det arbeides med å få gjennomslag i NAFO for et unntak fra bifangstreglene for bifangst av uer i fisket etter torsk i 3M for kontraktsparter med nasjonal ilandføringsplikt. En slik endring av CEM er imidlertid en langsiktig prosess, og eventuelle regelverksendringer vil ikke kunne tre i kraft før kommende sesong.

For å håndtere utfordringene for norske trålere som skal delta i fisket i 2027, foreslås det derfor å innføre et midlertidig unntak fra den nasjonale ilandføringsplikten for bifangst av uer ved trålfiske etter torsk i NAFO-underområde 3M. Formålet er å redusere risikoen for at norske fartøy bryter NAFOs bifangstregelverk som følge av uforutsigbar bifangst av uer, samtidig som det arbeides for en langsiktig løsning gjennom endringer i NAFO-regelverket.

Fiskeridirektøren foreslår å innføre et midlertidig unntak fra ilandføringsplikten for bifangst av uer ved fiske etter torsk med trål i NAFO-underområde 3M i 2027.